

Pirkkalan kulttuurikasvatussuunnitelma

Kulttuurikasvatussuunnitelmassa esitetyt työvälitteet ja työtavat ovat ohjeellisia ja niiden tarkoituksena on toimia opettajien suunnittelutyön tukena. Kulttuurikasvatussuunnitelma on oppiainerajoista riippumaton kokonaisuus, jota ohjaavat samat vuorovaikutteisuuden ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteet kuin opetussuunnitelmaa. Kannustamme hyödyntämään kulttuurikasvatussuunnitelmaa monialaisesti ja sisällyttämään siihen mahdollisimman paljon eri oppiaineiden osa-alueita.

Esiopetus: *Sadut ja tarinat*

Tutustutaan satujen maailmaan kuunnellen, kertoen ja itse tehden. Luetaan satuja, keskustellaan yhdessä niiden tapahtumista ja pohditaan, mitä erilaisista tarinoista voi oppia. Lapsi voi kuvittaa tarinoita, näytellä niiden tapahtumia tai askarrella satuhahmoja. Sadutuksen¹ avulla kannustetaan lasta käyttämään kieltä luovasti. Satujen kautta on turvallista tutustua toden ja tarun väliseen rajankäyntiin.

Lukuvuoden aikana vieraillaan kirjastossa ja lainataan satukirjoja luettavaksi.

1.luokka: *Nukketeatteri*

Lapset ideoivat oman nukketeatterinäytelmän ja askartelevat esitykseen käytettävät nukket itse. Toteutustapa voi olla mitä tahansa perinteisestä nukketeatterista varjoteatteriin. Pohjana voidaan käyttää tuttua satua tai keksiä kokonaan uusi. Tarinan draamallistaminen nukketeatterin muotoon antaa lapselle mahdollisuuden tuoda esiin omia tunteitaan ja eläytyä muiden tunteisiin. Esityksen avulla herätetään tarina henkiin, kartutetaan esiintymistaitoja ja opetellaan yleisönä olemista.

Lukuvuoden aikana tutustutaan pääkirjaston Ransu Karvakuono -näyttelyyn asiantuntijan tai näyttelystä kertovan esittelyvideon avulla. Näyttelyn jälkeen keskustellaan yhdessä sen herättämistä ajatuksista. Ransu-näyttelyn lisäksi voidaan vierailla nukketeatterissa tai tilata nukketeatteriesitys/-ohjaaja koululle.

2.luokka: *Sanataide ja kirjallisuus*

Kokonaisuuden tarkoituksena on tuoda esiin kielen monimuotoisuutta ja erilaisia ilmentämismahdollisuuksia. Pohditaan yhdessä, mitä sanataide on ja tutustutaan myös sen tuoreempiin muotoihin, kuten laululyriikoihin. Luetaan ja keskustellaan kirjavinkkauksessa esitellyistä teoksista, tehdään kirjallisuuteen ja sanataiteeseen liittyviä tehtäviä ja järjestetään sanataideaiheinen kilpailu, jonka satoa esitellään koulujen ja/tai vapaa-aikakeskuksen käytävillä. Kilpailuun osallistuminen on vapaaehtoista. Kilpailuun voi osallistua yksin tai ryhmässä. Kilpailutyön voi kirjoitetun tekstin lisäksi toteuttaa esimerkiksi videon, äänitallenteen tai live-esityksen muodossa. Voittajat palkitaan vierailulla kiinnostavaan kulttuurikohteeseen. Sanataidekilpailu pyritään liittämään osaksi lasten kulttuurikuukausi Pirkkasia.

Lukuvuoden aikana osallistutaan kirjavinkkaukseen sekä mahdollisesti koulujen sanataidekilpailuun. Molempien toteutuksesta vastaa kirjasto. Kirjavinkkaus voidaan järjestää koululla tai kirjastossa.

3.luokka: *Näyttämötaide ja sirkus*

¹ Sadutus on menetelmä, jonka tarkoituksena on antaa lapselle mahdollisuus kertoa omista ajatuksistaan ja tulla kuulluksi omana, ainutlaatuisena itsenään. Sadutuksessa aikuinen kirjoittaa lapsen kertomukseen sanasta sanaan muistiin muuttamatta siitä mitään. Lopuksi aikuinen lukee lapselle sadun. Sadun voi taltioida monin erilaisin keinoin ja siihen voi liittää esimerkiksi piirustuksia.

Näyttämötaiteen monet muodot tulevat tutuiksi teatteri- tai sirkusvierailun ja itse tekemisen kautta. Vierailukohteeksi voidaan valita esimerkiksi teatterin puvustamo tai sirkusesityksen kenraaliharjoitus. Draamaohjaajan vetämien ilmais- ja improvisaatioharjoitusten avulla opitaan rooleihin heittäytymistä ja rakennetaan luottamusta luokkatovereihin. Tutustutaan näytelmäteksteihin ja valmistellaan pienryhmissä oma näytelmä tai sirkusesitys. Valmiit esitykset esitetään omalle luokalle tai koulun juhlassa.

Lukuvuoden aikana joko A) vierailaan teatterissa tai sirkuksessa TAI B) tilataan teatteri- tai sirkusesitys koululle. Osallistutaan draamaohjaajan vetämiin pajoihin ja tehdään oma näytelmä tai sirkusesitys.

4.luokka: *Tanssi ja liike*

Tutustutaan liikkeen voimaan tanssiesityksen ja opettajan/tanssinohjaajan opastuksella tehtävien liikeilmais- ja tanssiharjoitteiden avulla. Käydään läpi eri aikakausien tanssilajeja. Vuoden aikana valmistellaan opettajan tai tanssinohjaajan johdolla koreografia *flash mob*² -tanssiesitykseen. Tanssikoreografiassa tulee huomioida esteettömyys ja kaikkien lasten mahdollisuus osallistua esityksen toteuttamiseen. Valmis tanssi esitetään julkisessa tilassa ja paikalle voidaan kutsua median edustajia. Kulttuuripalvelut tekee tanssista videotallenteen, jonka lapset saavat itselleen esityksen jälkeen.

Lukuvuoden aikana joko A) vierailaan tanssiteatterissa tai -koulussa TAI B) tilataan tanssitaiteilija esiintymään koululle. Osallistutaan yhteisen *flash mob* -tanssin valmisteluun ja esittämiseen.

5.luokka: *Musiikki*

Tarkastellaan musiikkia kokonaisvaltaisesti kulttuurissa ja kulttuurina. Tutustutaan työpajamuotoisesti esimerkiksi maailman musiikkiperinteisiin, erilaisiin soittimiin, yhteissoittoon, studiotyöskentelyyn ja oman musiikkitalenteen tekemiseen. Vierailaan konsertissa/konserttiharjoituksissa tai tilataan konserttiesitys kouluun. Konserttiin valmistaudutaan ennakkotehtävien avulla. Tehtävien tarkoituksena on kiinnittää huomiota musiikin kuuntelukokemukseen, teoksen taustoihin, esitystilanteeseen ja konserttielämykseen kokonaisuutena. Kokemukset puretaan keskustelemalla niistä konsertin jälkeen.

Lukuvuoden aikana joko A) käydään konsertissa TAI B) tilataan konserttiesitys koululle. Valmistaudutaan konserttiin ennakkotehtävien avulla ja keskustellaan konserttikokemuksesta. Osallistutaan studiotyöskentelyyn ja oman musiikkitalenteen tekemiseen nuorisotila Nastan bänditiloissa asiantuntijan opastuksella.

6.luokka: *Historia ja kotiseutu*

Syvennyttään oman kotikunnan historiaan ja erityispiirteisiin retkien ja osallistavan toiminnan kautta. Reipin museopäivä tutustuttaa entisaikojen elämään, elinkeinoihin ja työtapoihin. Museopäivään valmistaudutaan ennakkotehtävien avulla. Tehtävissä voidaan pohtia esimerkiksi sitä, millä tavoin ihmisten elämä, työnteko ja sukupuoliroolit ovat ajan saatossa muuttuneet. Pirkkalan kotiseutuoppaiden vetämä opastettu bussikierros tarjoaa läpileikkauksen Pirkkalan merkittävimmistä tapahtumista, henkilöistä ja paikoista. Vieraillemalla Pirkkalaisen toimituksessa tai kutsumalla toimittaja koululle selviää, mitä kotiseutu merkitsee paikallislehden toimittajan työssä.

² Flash mob on ennalta sovittuna ajankohtana järjestetty odottamaton esitys, joka toteutetaan julkisella paikalla. Flash Mobin luonteeseen kuuluu, että esitys tulee muille paikallaolijoille yllätyksenä.

Lukuvuoden aikana osallistutaan Reipin museopäivään ja kotiseutuoppaiden vetämälle bussikierrokselle. Tehdään tutustumisvierailu Pirkkalaisen toimitukseen tai kutsutaan toimittaja koululle. Kokonaisuus sisältää ennakkotehtäviä.

7.luokka: Kuva- ja mediataide

Taide on liikkuva ja merkityksiä pakeneva käsite, josta otteen saaminen voi joskus tuntua vaikealta. Opastettu käynti Galleria 2:n näyttelyssä antaa eväitä teosten katsomiseen, tulkitsemiseen ja taide-elämyksestä keskustelemiseen. Näyttelyvierailun jälkeen osallistutaan taideohjaajan vetämään työpajaan. Pajan tarkoituksena on syventyä näyttelyn esittämiin aihepiireihin ja työtekniikoihin oman tekemisen kautta. Taiteen uudempiin muotoihin voidaan lisäksi tutustua koulussa järjestettävien työpajojen avulla. Pajoissa valmistettavat mediataidetyöt voivat olla esimerkiksi installaatioita, performansseja, valokuva-, video-, valo-, ääni-, multimedia- tai verkkoteoksia. Pajoissa syntyneet työt pyritään saamaan esille julkiseen paikkaan. Työpajat voidaan mahdollisuuksien mukaan liittää osaksi Pirkanmaan nuorten kulttuurikuukausi KultTouria.

Lukuvuoden aikana käydään Galleria 2:n taidenäyttelyssä, jossa oppaana toimii joko gallerian näyttelyvastaava tai esillä olevasta näyttelystä vastaava taiteilija. Jos opastusta ei ole saatavilla, näyttelyvastaava välittää opettajalle tietoa näyttelystä etukäteen. Osallistutaan näyttelyyn pohjautuvaan taidetyöpajaan tai mediataidetyöpajaan.

8.luokka: Elokuva

Liikkuvaan kuvaan tutustuminen pitää sisällään elokuvan katsomista, katsottavaan elokuvaan valmistavien tehtävien tekemistä ja elokuvista yhdessä keskustelemista. Käydään läpi elokuvan historiaa, genrejä ja elokuvantekijöitä. Tehdään oma mobiilielokuva kännykän tai tabletin avulla. Tuloksena voi olla esimerkiksi lyhytelokuva, vlogi³, Vine⁴ tai musiikkivideo. Elokuvan editoimiseen käytetään mobiililaitteiden omia sovelluksia. Ideoita oman elokuvan toteuttamiseen voi etsiä muilta vloggaajilta.

Lukuvuoden aikana katsotaan elokuva, tehdään siihen liittyviä ennakkotehtäviä ja keskustellaan elokuvista. Tehdään oma mobiilielokuva käytössä olevilla mobiililaitteilla.

9.luokka: Luova työ ammattina

Kokonaisuuden tarkoituksena on nostaa esiin kulttuurialan nykymuodot ja mahdollisuudet uravaihtoehtona. Tutustumisvierailuilla tavataan opiskelijoita ja kulttuurialan ammattilaisia työssään. Vierailukohteeksi voidaan valita taidelukio, kulttuurialan oppilaitos, radiokanava, tapahtumatoimisto, teatteri, kuvataideateljee jne. Vierailuihin valmistaudutaan pohtimalla yhdessä kyseiseen uravalintaan liittyviä kysymyksiä.

Lukuvuoden aikana vieraillaan kulttuurialan oppilaitoksessa tai alan ammattilaisen työpaikalla. Vierailu voidaan järjestää myös koululle. Valmistellaan etukäteen vierailukohteen edustajalle/vierailijalle esitettäviä kysymyksiä.

³ Vlogi on verkkosivu, jonne yksi tai useampi käyttäjä syöttää videosisältöjä. Videot kertovat usein päiväkirjan tapaan tekijänsä elämästä ja kiinnostuksen kohteista. Videot tallentuvat sivuille yleensä siten, että tuorein video löytyy ensimmäisenä sivun yläreunasta.

⁴ Vine on mobiilisovellus, jolla voi luoda lyhyitä, maksimissaan kuuden sekunnin mittaisia videoita. Videoita jaetaan sosiaalisessa mediassa.